

ଦ୍ଵିତୀୟ (2nd) ଭାରତ-ସିଏରା ଲିଓନ୍ ବିଦେଶ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ପରାମର୍ଶ, ନୂଆଦିଲ୍ଲୀ (ମାର୍ଚ୍ଚ 10, 2025)

ମାର୍ଚ୍ଚ 11, 2025

ବିଦେଶ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ପରାମର୍ଶ (FOC)ର ଦ୍ଵିତୀୟ ପର୍ଯ୍ୟାୟ, ବିଦେଶ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟର ଅତିରିକ୍ତ ସଚିବ ଶ୍ରୀ ସେବାଲା ନାଜକ ମୁତେ ଏବଂ ବିଦେଶ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ ଏବଂ ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ସହଯୋଗର ମହାନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଏବଂ ସିଏରା ଲିଓନ୍‌ରେ ପକ୍ଷର ପ୍ରତିନିଧି ଦଳର ନେତା ମହାମହିମ ଶ୍ରୀ ଏଲନ ସି.ଇ.ଲୋଗାନଙ୍କ ମିଳିତ ଅଧିକାରରେ ନୂଆଦିଲ୍ଲୀରେ ମାର୍ଚ୍ଚ 10, 2025ରେ ଆୟୋଜିତ ହୋଇଥିଲା।

2. FOC ଉଭୟ ପକ୍ଷକୁ ଭାରତ-ସିଏରା ଲିଓନ୍ ଦ୍ଵିପାର୍ଶ୍ଵିକ ସମ୍ବନ୍ଧର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପରିସରର ଏକ ବ୍ୟାପକ ସମୀକ୍ଷା କରିବାକୁ ସମ୍ମତ କରିଥିଲା, ଯେଉଁଥିରେ ବାଣିଜ୍ୟ, ନିବେଶ, ସ୍ଵାସ୍ଥ୍ୟ ଏବଂ ଔଷଧ, ଶିକ୍ଷା ଏବଂ ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଆଦାନ-ପ୍ରଦାନ ସମେତ ଦ୍ଵିପାର୍ଶ୍ଵିକ ସହଯୋଗର ପ୍ରମୁଖ କ୍ଷେତ୍ରଗୁଡ଼ିକ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଥିଲା। ବିଭିନ୍ନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଦକ୍ଷତା ବିକାଶ ଏବଂ ବିକାଶ ସହଭାଗିତାକୁ ଅଧିକ ସୁଦୃଢ଼ କରିବାରେ ସିଏରା ଲିଓନ୍‌କୁ ସମର୍ଥନ ଜାରି ରଖିବାକୁ ଭାରତ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଇଛି। ଉଭୟ ପକ୍ଷ 'ଡିଜିଟାଲ୍ ପରିବର୍ତ୍ତନ ପାଇଁ ଜନସଂଖ୍ୟା ସ୍ତରରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଥିବା ସଫଳ ଡିଜିଟାଲ୍ ସମାଧାନ ଆଦାନ-ପ୍ରଦାନ କରିବା କ୍ଷେତ୍ରରେ ସହଯୋଗ' ଉପରେ ଏକ ରୁଝାମଣାପତ୍ରରେ ସ୍ଵାକ୍ଷର କରିବା ପରେ ଭାରତ ସ୍ଵାକ୍ଷର ଉପରେ ହୋଇଥିବା ପ୍ରଗତି ଉପରେ ସନ୍ତୋଷ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଏହି କ୍ଷେତ୍ରରେ କାର୍ଯ୍ୟାତ୍ମକ ପାଇଁ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସୋପାନଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ଆଲୋଚନା କରିଥିଲେ। ଉଭୟ ପକ୍ଷ ସମସାମୟିକ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକତା, ପ୍ରତିରକ୍ଷା ସହଯୋଗ, ଶକ୍ତି ବିକାଶ ଏବଂ ବିକାଶ ସହଯୋଗର ଗୁରୁତ୍ଵପୂର୍ଣ୍ଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଦ୍ଵିପାର୍ଶ୍ଵିକ ସମ୍ପର୍କକୁ ଅଧିକ ନିବିଡ଼ ଓ ବିବିଧ କରିବା ପାଇଁ ସହମତ ହୋଇଥିଲେ।

3. ସହ-ଅଧିକାରଣ ଆଞ୍ଚଳିକ ଏବଂ ବୈଶ୍ଵିକ ଗୁରୁତ୍ଵର ପ୍ରମୁଖ ପ୍ରସଙ୍ଗଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ଗଭୀର ଆଲୋଚନା ଏବଂ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ ଆଦାନ-ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ। ମିଳିତ ଜାତିସଂଘ ସମେତ ବହୁପକ୍ଷୀୟ ସଂଗଠନରେ ସହଯୋଗ ନେଇ ଉଭୟ ପକ୍ଷ ଆଲୋଚନା କରିଥିଲେ। ସିଏରା ଲିଓନ୍ 2028-29 ବର୍ଷ ପାଇଁ UNSC ଅସ୍ଥାୟୀ ଆସନ ପାଇଁ ଭାରତର ପ୍ରାର୍ଥାକୁ ସମର୍ଥନ କରିବାକୁ ବିଚାର କରିବା ନିମନ୍ତେ ସହମତ ହୋଇଛି। ସିଏରା ଲିଓନ୍ ମଧ୍ୟ ଇଣ୍ଟରନେଶନାଲ ସୋଲାର ଆଲିଆନ୍ସ (ISA) ର ଚୁକ୍ତିନାମା ସ୍ଵାକ୍ଷର କରିବା, ଭାରତୀୟ ଫାର୍ମାକୋପିଆକୁ ମାନ୍ୟତା ଦେବା ଏବଂ ଗ୍ଲୋବାଲ ବାୟୋଫୁଏଲ୍ ଆଲିଆନ୍ସରେ ଯୋଗ ଦେବା ପାଇଁ ନିଜର ସରକାରଙ୍କ ଠାରୁ ଅନୁମୋଦନ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ତ୍ଵରାନ୍ୱିତ କରିବା ପାଇଁ ସହମତ ହୋଇଛନ୍ତି।

4. ଭାରତ ଏବଂ ସିଏରା ଲିଓନ୍ ମଧ୍ୟରେ ମଧୁର ଏବଂ ମୈତ୍ରୀପୂର୍ଣ୍ଣ ସଂପର୍କ ରହିଛି। ଉଭୟ ପକ୍ଷରୁ ନିୟମିତ ଗସ୍ତ କରାଯାଉଛି। 2020 ମସିହାରେ ଫ୍ରାନ୍ସରେ ଭାରତର ଆବାସିକ ମିଶନ ଖୋଲିବା ଦ୍ଵାରା ଉଭୟ ଦେଶର ସମ୍ପର୍କ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଛି। ଭାରତ-ସିଏରା ଲିଓନ୍ ଦ୍ଵିପାର୍ଶ୍ଵିକ ବାଣିଜ୍ୟ 2023-24 ମଧ୍ୟରେ US\$ 298 ମିଲିଅନ୍ ପଞ୍ଜିକୃତ କରାଯାଇଛି,

ଯାହା ଗତ ଦଶନ୍ଧିରେ 3 ଗୁଣ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଛି। ସିଏରା ଲିଓନ୍ ହେଉଛି ଭାରତ ଦ୍ଵାରା ବିସ୍ତାରିତ ଡ୍ରାପ୍-ଫ୍ରୀ ଟାରିଫ୍ ପ୍ରିଫରେନ୍ସ (DFTP) ଯୋଜନାର ଏକ ହିତାଧିକାରୀ ଯାହା ଭାରତକୁ ଅଧିକ ପରିମାଣର ଖଣିଜପଦାର୍ଥ, ଖଣିଜ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀର ରପ୍ତାନୀକୁ ବୃଦ୍ଧି କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବ। ଅନ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିଶେଷ କରି କୃଷି, ଖଣିଜ ଅନ୍ଵେଷଣ ଓ ଫାର୍ମାସୁଟିକାଲ୍, ଡିଜିଟାଲ୍ ସେକ୍ଟରରେ ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋନିକ୍ସ ସମ୍ପାଦନା ରହିଛି। ଭାରତୀୟ କମ୍ପାନୀଗୁଡ଼ିକ ସିଏରା ଲିଓନ୍ ରେ ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ନିବେଶ କରୁଛନ୍ତି ଓ ମେସର୍ସ ଓଏଭି ଦ୍ଵାରା ସାମ୍ପ୍ରତିକ US\$ 240 ମିଲିଅନର ନିବେଶ ଉଲ୍ଲେଖନୀୟ ଅଟେ।

5. FOC ବୈଠକ ଏକ ବହୁଦ୍ଵାରା ପରିବେଶରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିଲା। ଉଭୟ ପକ୍ଷ ପାରସ୍ପରିକ ରୂପରେ ସୁବିଧାଜନକ ଦିନରେ ପ୍ରିଟାଉନରେ ବିଦେଶ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ପରାମର୍ଶର ପରବର୍ତ୍ତୀ ଚରଣ ଆୟୋଜନ କରିବାକୁ ସହମତ ହୋଇଥିଲେ।

ନୂଆଦିଲ୍ଲୀ

ମାର୍ଚ୍ଚ 11, 2025